

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ตำแหน่งเภสัชกรชำนาญการ (ด้านเภสัชกรรมคลินิก)

เรื่อง ที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุและสร้างนวัตกรรมปฏิทินยา
และเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เรื่อง การพัฒนาปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุของโรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์
ชุติบุตร อุทิศ

เสนอโดย

นางสาวพิมพ์ฤทัย ประราชะ

ตำแหน่งเภสัชกรปฏิบัติการ

(ตำแหน่งเลขที่ รพท. 112)

กลุ่มภารกิจด้านบริการทุติยภูมิระดับสูง กลุ่มงานเภสัชกรรม
โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุติบุตร อุทิศสำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. **ชื่อผลงาน** พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุและสร้างนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ
2. **ระยะเวลาที่ดำเนินการ** ตั้งแต่ 1 มกราคม 2552 ถึง 31 มีนาคม 2554
3. **ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ**

การพิจารณาวันหมดอายุของยาเป็นเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 1 ซึ่งเป็นข้อกำหนดด้านทักษะเกณฑ์ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม¹ โดยกำหนดให้เภสัชกรมีความรู้ในกระบวนการผลิตและประกันคุณภาพยาในการจ่ายยาที่พร้อมใช้และไม่หมดอายุ จึงเป็นการประกันคุณภาพยาเพื่อประสิทธิผลและความปลอดภัยในการใช้ยาของผู้ป่วยทุกราย กระบวนการค้นหาและป้องกันการจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุเป็นกระบวนการที่สำคัญ กลุ่มงานเภสัชกรรมจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นระบบที่เฝ้าระวังและดักจับการจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุก่อนถึงผู้ป่วยได้ จากการศึกษาของชูเกียรติ เพ็ชรชนะ และเขาวลัักษณ์ อ่ำรำไพ ได้ทำการศึกษาข้อมูลย้อนหลังเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการด้านยาของกลุ่มงานเภสัชกรรมของโรงพยาบาลรัฐ 12 แห่ง หลังนำระบบพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (hospital accreditation; HA) มาปฏิบัติ ทุกโรงพยาบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ยาหมดอายุเป็นอันดับ 2 ของระบบที่ต้องพัฒนา พบว่าตัวชี้วัดของระบบการจัดการด้านยาของโรงพยาบาลมากกว่าร้อยละ 50 เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเป็นอันดับแรก คือ ตัวชี้วัดเรื่องจำนวนรายการยาหมดอายุ ณ หอผู้ป่วย และจำนวนรายการยาหมดอายุ ณ กลุ่มงานเภสัชกรรม² จากการศึกษาดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนางานคุณภาพของโรงพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง

ระบบการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุของกลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลหลวงพ่อกวีศักดิ์ ชูตินุโร อุทิศ ได้เริ่มพัฒนาระบบการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุตั้งแต่ปี 2551 ในรูปแบบกิจกรรมทบทวนคุณภาพของกลุ่มงานเภสัชกรรม เนื่องจากในเดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2551 พบความคลาดเคลื่อนจากการจ่ายยาหมดอายุให้แก่ผู้ป่วยถึง 4 ครั้ง จึงได้ระดมความคิดเห็นและร่วมกันค้นหาปัญหาของกลุ่มงานเภสัชกรรม

ปัญหาที่พบก่อนการพัฒนาระบบการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ ได้แก่

1. ระบบรายงานยาและเวชภัณฑ์ของห้องจ่ายยาจะรายงานยาและเวชภัณฑ์ก่อนวันหมดอายุ 6 เดือน ทำให้คลังยาและเวชภัณฑ์ส่งยาและเวชภัณฑ์เปลี่ยนบริษัท ไม่ทันตามเงื่อนไข ส่งเปลี่ยนยาและเวชภัณฑ์ก่อนหมดอายุ 6 เดือน
2. ยาและเวชภัณฑ์ที่รายงานใกล้หมดอายุไม่มีการทำสัญลักษณ์เตือนคิดไว้ที่ยาและเวชภัณฑ์นั้น จึงไม่สามารถสื่อสารให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้เป็นผู้ตรวจสอบยาทราบและหยิบจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุให้ผู้ป่วย

3. ชั้นเก็บยาและเวชภัณฑ์มียาและเวชภัณฑ์หลายรุ่นปะปนกัน ไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกชั้น
4. เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามหลัก first expired first out
5. เจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบวันหมดอายุของยาและเวชภัณฑ์ตัวอย่าง ซึ่งบางบริษัทจะนำยาและเวชภัณฑ์อายุสั้นมาวางเป็นยาหรือเวชภัณฑ์ตัวอย่าง เมื่อพิจารณาเข้าโรงพยาบาลแล้วได้นำยาและเวชภัณฑ์ตัวอย่างมาสำรองรวมกับยาที่จัดซื้อใหม่ด้วย

กลุ่มงานเภสัชกรรมจึงได้ทบทวนและปรับปรุงระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุในปี 2551 ดังนี้

ห้องจ่ายยา

1. กำหนดให้ห้องจ่ายยารายงานยาและเวชภัณฑ์ทุกรายการก่อนวันหมดอายุ 8 เดือน โดยทำรายงานส่งคลังยาและเวชภัณฑ์ทุก 2 เดือน
2. ถ้าพบยาและเวชภัณฑ์ก่อนหมดอายุ 4 เดือน ในชั้นวางที่ห้องจ่ายยา ให้เจ้าหน้าที่จัดทำสติ๊กเกอร์สีชมพูแสดงชื่อ และวันหมดอายุของยาและเวชภัณฑ์ ติดที่ชั้นวางหรือที่บรรจุภัณฑ์ของยาและเวชภัณฑ์เพื่อเตือนให้สังเกตได้อย่างชัดเจน ให้หยิบยาและเวชภัณฑ์ที่ใกล้หมดอายุใช้ก่อน และก่อนยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ 1 เดือน ให้เก็บออกจากชั้นวางในห้องจ่ายยา เพื่อส่งคืนคลังยาและเวชภัณฑ์
3. ไม่เติมยาและเวชภัณฑ์หลายรุ่น (lot number) ปะปนกันในชั้นวาง
4. กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลัก first expired first out ในการเก็บและการจัดยาและเวชภัณฑ์
5. การตรวจสอบวันหมดอายุของยาและเวชภัณฑ์ให้ตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ตัวอย่างด้วย

คลังยาและเวชภัณฑ์

1. ลงบันทึกรับยาและเวชภัณฑ์ที่คืนมาจากผู้ป่วยและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งได้แก่ ยาและเวชภัณฑ์ก่อนหมดอายุ 6 เดือน และยาและเวชภัณฑ์ที่หมดอายุแล้ว
2. ดำเนินการส่งยาและเวชภัณฑ์แลกเปลี่ยนกับบริษัท
3. นำยาและเวชภัณฑ์ที่ได้รับการแลกเปลี่ยนคืนให้กับหน่วยงาน
4. ยาและเวชภัณฑ์หมดอายุที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนบริษัทได้ ให้ดำเนินการทำลายตามระเบียบของกรุงเทพมหานคร

หลังการพัฒนากระบวนการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ (มีนาคม 2551) ไม่พบความคลาดเคลื่อนจากการจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุอีก แต่จากรายงานความคลาดเคลื่อนทางยา ปี 2552 พบความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาหมดอายุ 5 ครั้ง เป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการจ่ายยาของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน 3 ครั้ง และห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก 2 ครั้ง และจากการสรุปข้อมูลมูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุของโรงพยาบาล พบว่า ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกมีมูลค่า 28,360 บาท (เป้าหมาย $\leq 30,000$ บาทต่อปี) ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในมีมูลค่า 20,220 บาท (เป้าหมาย $\leq 20,000$ บาทต่อปี) และหน่วยงานต่างๆ มีมูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุ 1,400 บาท และเมื่อนำความคลาดเคลื่อนจากการจ่ายยาและเวชภัณฑ์ของห้อง

จ่ายยาผู้ป่วยในมาตรวจสอบข้อมูลพบว่าเป็น dispensing error ซึ่งพบโดยพยาบาลทั้ง 3 ครั้งและผู้ป่วยยังไม่ได้รับยา ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นความคลาดเคลื่อนทางยาที่ไม่รุนแรง แต่เกิดขึ้นบ่อย และอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาหาคายาให้ผู้ป่วยได้ สำหรับมูลค่ายาและเวชภัณฑ์หาคายาที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในจำนวน 20,220 บาท เกินเป้าหมายมูลค่ายาและเวชภัณฑ์หาคายาของกลุ่มงานเภสัชกรรม ซึ่งตั้งไว้ให้ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน ไม่เกิน 20,000 บาทต่อปี

เภสัชกรประจำ ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในจึงได้ริเริ่มพัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายา และจัดทำนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายาขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเตือนความจำสำหรับรายการยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายาและสามารถตรวจสอบได้สะดวกขึ้น ลดระยะเวลาและขั้นตอนการค้นหายาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายา

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

การพัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน หอผู้ป่วยและจัดทำนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายา เพื่อช่วยค้นหายาและเวชภัณฑ์หาคายา ลดระยะเวลาและขั้นตอนการทำงาน และการจัดทำวิธีปฏิบัติงาน เรื่อง การเฝ้าระวังยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายาของกลุ่มงานเภสัชกรรม ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ค้นหาปัญหาจากการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน เลือกประเด็นปัญหาสำคัญเพื่อนำมาแก้ไข
2. พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาในห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
3. จัดทำนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายาเพื่อใช้ในห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
4. นำระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน มาปรับใช้เพื่อสร้างระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาบนหอผู้ป่วย ที่มีการสำรองยาและเวชภัณฑ์
5. จัดทำวิธีปฏิบัติงาน เรื่อง การเฝ้าระวังยาและเวชภัณฑ์ใกล้หาคายาของโรงพยาบาลหลวงพ่อทวิศกดิ์ ชูดิษฐ์ โร อุทิศ เพื่อเป็นมาตรฐานของการปฏิบัติงานในการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายา

5. ผู้ร่วมดำเนินการ

“ไม่มี”

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

กลุ่มงานเภสัชกรรมได้พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายาของโรงพยาบาลหลวงพ่อทวิศกดิ์ ชูดิษฐ์ โร อุทิศ และห้องจ่ายยาผู้ป่วยในได้ นำกระบวนการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หาคายามาปฏิบัติ แต่ในปี 2552 ยังพบการจ่ายยาหาคายา และมูลค่ายาและเวชภัณฑ์หาคายาเกิน

เป้าหมาย 20,000 บาทต่อปี ดังนั้นในปี 2553 ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในจึงดำเนินการค้นหาปัญหาและพัฒนา ระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน ดังนี้

1. ค้นหาปัญหาของระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
 - 1.1 การรายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุให้คลังยาและเวชภัณฑ์ทุก 2 เดือน ยังพบ ยาหมดอายุภายในห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
 - 1.2 ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในเป็นหน่วยงานกลางที่รับคืนยาและเวชภัณฑ์สำรองบนหอผู้ป่วย เพื่อส่งเปลี่ยนคลังยาและเวชภัณฑ์ แต่ยังไม่มียระบบการแลกเปลี่ยนยาและเวชภัณฑ์ใกล้ หมดอายุระหว่างหอผู้ป่วยที่มีอัตราการใช้ยาและเวชภัณฑ์ต่ำกับหอผู้ป่วยที่มีอัตราการ ใช้ยาและเวชภัณฑ์สูงกว่า
 - 1.3 หอผู้ป่วยไม่มีการรายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุให้ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในทราบ ทำให้พบยาและเวชภัณฑ์สำรองบนหอผู้ป่วยหมดอายุ
 - 1.4 ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในสำรองยาและเวชภัณฑ์ทุกรายการ แต่มียาและเวชภัณฑ์บางรายการที่มี อัตราการใช้ต่ำทำให้เจ้าหน้าที่ ไม่ได้สังเกตเห็นยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุที่มี อัตราการใช้ต่ำ
 - 1.5 เจ้าหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบและรายงานยาและเวชภัณฑ์หมดอายุมีเพียงคนเดียว
2. พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุในห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
 - 2.1 กำหนดให้มีการรายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุก่อนหมดอายุ 8 เดือน และปรับให้ รายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุส่งคลังยาและเวชภัณฑ์ทุก 1 เดือน
 - 2.2 ส่งรายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุภายใน 8 เดือน ให้คลังยาและเวชภัณฑ์ไม่เกิน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป
 - 2.3 ดิคสติกเกอร์สีชมพูที่บรรจุภัณฑ์หรือชั้นวางยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ โดยเขียน ข้อมูลชื่อยา ความแรงของยาหรือขนาดของเวชภัณฑ์บนสติ๊กเกอร์ เมื่อตรวจสอบพบยา และเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุภายใน 8 เดือน (ภาคผนวก รูปที่ 1)
 - 2.4 หากพบยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุภายใน 1 เดือนบนชั้นวาง ให้จัดทำรายงานพร้อม กับเก็บยาและเวชภัณฑ์รายการดังกล่าว ส่งคืนคลังยาและเวชภัณฑ์
 - 2.5 มอบหมายผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ และจัดทำรายงานส่ง คลังยาและเวชภัณฑ์ โดยแบ่งประเภทเป็น ยาเม็ด ยาน้ำ ยาใช้ภายนอก และเวชภัณฑ์
3. จัดทำนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุของห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการค้นหายาและเวชภัณฑ์ที่ใกล้หมดอายุในห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน (ภาคผนวก รูปที่ 2) ดังต่อไปนี้
 - 3.1 จัดเตรียมปฏิทินขนาดใหญ่ที่แสดงเดือนครบทั้ง 12 เดือนในแผ่นเดียวกัน และช่องวันที่ มีขนาดใหญ่เพียงพอสำหรับเขียนชื่อยาและเวชภัณฑ์ได้ (ภาคผนวก รูปที่ 3)

- 3.2 ติดปฏิทินบนผนังภายในห้องจ่ายยาผู้ป่วยในที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน สะดวกในการเขียนชื่อยาและเวชภัณฑ์ และความแรงของยา หรือขนาดของเวชภัณฑ์
- 3.3 เจ้าหน้าที่ที่จัดส่งรายงานตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุก่อน 8 เดือนให้คลังยาและเวชภัณฑ์ เขียนชื่อ ความแรงหรือขนาดของยาและเวชภัณฑ์ ลงในช่องวันที่หมดอายุในปฏิทิน ตามรายการยาและเวชภัณฑ์ที่ทำรายงานส่งคลังยาและเวชภัณฑ์
- 3.4 เมื่อดำเนินการส่งยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุคืนคลังเรียบร้อยแล้ว ให้ทำเครื่องหมายจีดรายการชื่อยาและเวชภัณฑ์ในปฏิทินออก
- 3.5 มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบวันหมดอายุที่บันทึกในปฏิทินในเดือนนั้นๆ เพื่อค้นหารายการยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ เป็นการลดขั้นตอนและลดระยะเวลาในการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ในชั้นวางที่ละรายการ
- 3.6 จัดทำวิธีปฏิบัติงาน เรื่อง การเฝ้าระวังยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุของโรงพยาบาล หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุนฺธิโร อุตฺต โดยกำหนดขอบเขต ผู้รับผิดชอบ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของคลังยาและเวชภัณฑ์ ห้องจ่ายยาและหอผู้ป่วย (ภาคผนวก เอกสารแนบท้ายที่ 1)
4. สร้างระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุบนหอผู้ป่วย
 - 4.1 ร่วมกับพยาบาลจัดให้มีระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุบนหอผู้ป่วยและจัดทำรายงานส่งให้ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน
 - 4.2 หากไม่สามารถเปลี่ยนยากับคลังยาและเวชภัณฑ์ หรือแลกเปลี่ยนไปยังหอผู้ป่วยที่มีอัตราการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มากกว่าได้ เจ้าหน้าที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในจะติดสติ๊กเกอร์สีชมพูสะท้อนแสงมีข้อความว่า “ยาใกล้หมดอายุ” ไว้บนขวดยาหรือกล่องยาและเวชภัณฑ์ และส่งกลับหอผู้ป่วย เพื่อให้พยาบาลหยิบยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุก่อน
 - 4.3 เมื่อคลังยาและเวชภัณฑ์เรียกเก็บยาและเวชภัณฑ์เพื่อส่งเปลี่ยนบริษัท หรือเมื่อยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุภายใน 1 เดือน เจ้าหน้าที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในจะเรียกเก็บยาและเวชภัณฑ์จากหอผู้ป่วยเพื่อให้ส่งแลกเปลี่ยนบริษัท
 - 4.4 ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในรวบรวมรายงานยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุของหอผู้ป่วย ส่งให้คลังยาและเวชภัณฑ์ทุกเดือน
 - 4.5 เกสเซอร์ประจำห้องจ่ายยาผู้ป่วยในร่วมกับพยาบาลหอผู้ป่วย ตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ที่สำรองบนหอผู้ป่วย ทั้งชนิด จำนวน การเก็บรักษา และวันหมดอายุ ทุก 2 เดือน

7. ผลสำเร็จของงาน

1. มูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุ

มูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในคืนคลังยาและเวชภัณฑ์ซึ่งไม่สามารถแลกเปลี่ยนกับบริษัทได้ เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังพัฒนาระบบตรวจสอบยาและ

เวชภัณฑ์หมดอายุและจากการสร้างนวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ พบว่า
มูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในหลังพัฒนาระบบลดลง

ตาราง 1 มูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุของห้องจ่ายยาผู้ป่วยในก่อนและหลังพัฒนาระบบตรวจสอบ
ยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ

รายการ	ก่อนพัฒนาระบบ		หลังพัฒนาระบบ	
	2551	2552	2553	2554
มูลค่ายาและเวชภัณฑ์หมดอายุ (เป้าหมาย ≤ 20,000 บาทต่อปี)	N/A	20,220 บาท	15,420 บาท	2,484 บาท

2. ความคลาดเคลื่อนทางยาจากการจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุให้ผู้ป่วยใน

ในปี 2552 ก่อนการพัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุของห้องจ่ายยา
ผู้ป่วยใน พบความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาหมดอายุให้ผู้ป่วย 3 ครั้ง และ ปี 2553
หลังจากพัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ และสร้างนวัตกรรมปฏิทินยา
และเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในแล้ว ไม่พบความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยา
หมดอายุให้ผู้ป่วยอีกเลย

ตาราง 2 ความคลาดเคลื่อนทางยาจากการจ่ายยาและเวชภัณฑ์หมดอายุให้ผู้ป่วยใน

รายการ	ก่อนพัฒนาระบบ ปี 2552	หลังพัฒนาระบบ ปี 2553
ความคลาดเคลื่อนทางการจ่ายยาและเวชภัณฑ์ (ครั้ง)	3	0

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- พัฒนาระบบตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุ โดยจัดทำวิธีปฏิบัติงาน เรื่อง การเฝ้าระวัง
ยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุของ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานเภสัชกรรม และ
หน่วยงานที่สำรองยาและเวชภัณฑ์ เช่น ห้องผู้ป่วย ห้องอุบัติเหตุ ห้องคลอด ห้องตรวจผู้ป่วย
นอก เป็นต้น
- นำนวัตกรรม “ปฏิทินยาใกล้หมดอายุ” เผยแพร่ เพื่อเป็นตัวอย่างการสร้างนวัตกรรม ติด
ไว้หน้าห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน (ภาคผนวก รูปที่ 4)
- นำเสนอผลงานในรูปแบบโปสเตอร์ด้านนวัตกรรม ในงานสัมมนาวิชาการประจำปี ครั้งที่ 9
จัดโดยสำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 28-29 กรกฎาคม 2554 (ภาคผนวก รูปที่ 5)
และได้รับการตีพิมพ์บทความในหนังสือ “Protect Teen Prevent Unplanned Pregnancy”
(ภาคผนวก เอกสารแนบท้ายที่ 2)

4. นำเสนอผลงานในรูปแบบโปสเตอร์ด้านนวัตกรรม ในงานประชุมวิชาการและประชุมใหญ่
สามัญประจำปี ครั้งที่ 23 จัดโดยสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล (ประเทศไทย)
วันที่ 23-25 พฤษภาคม 2555

9. ความยุ่งยาก ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ

1. พยาบาลมีภาระงานมาก ทำให้เป็นอุปสรรคในการตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ
และทำรายงานส่งให้ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในทุกเดือน
2. ขนาดของช่องวันที่ในปฏิทินมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้เขียนชื่อยาและเวชภัณฑ์ และขนาดยา
และเวชภัณฑ์ในช่องวันที่ได้ไม่ครบ จึงมีแผนจัดทำปฏิทินขึ้นเองให้ได้ปฏิทินและช่องวันที่
ในขนาดที่เหมาะสม
3. ยาและเวชภัณฑ์บางรายการแลกเปลี่ยนล่าช้าทำให้ต้องเก็บยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุไว้ที่
ชั้นวางจนถึง 1 เดือนก่อนหมดอายุ ทำให้เจ้าหน้าที่รายงานรายการยาและเวชภัณฑ์ดังกล่าว
ส่งคลังยาและเวชภัณฑ์ช้าทุกเดือน
4. มียาและเวชภัณฑ์ที่มีอัตราการใช้น้อย และบริษัทไม่รับคืน เช่น ยาช่วยชีวิต ต้องมีไว้และ
เปลี่ยนบริษัทไม่ได้ อาจต้องให้โรงพยาบาลอื่นช่วยใช้ยา เมื่อยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ

10. ข้อเสนอแนะ

1. การตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุต้องทำอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนากระบวนการ
เฝ้าระวังยาและเวชภัณฑ์หมดอายุให้ง่ายและสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้การ
ตรวจสอบยาและเวชภัณฑ์หมดอายุยังกระตุ้นให้เกิดการค้นหายาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ
เพิ่มมากขึ้นด้วย
2. นวัตกรรมปฏิทินยาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุที่จัดทำขึ้น ใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มความ
สะดวก และกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการค้นหายาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ จึงควรมีการ
เผยแพร่ ตัวอย่างนวัตกรรมปฏิทินยาใกล้หมดอายุไปยังหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและ
ภายนอกโรงพยาบาล
3. ในระยะยาว ควรมีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศของโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์ใน
การค้นหายาและเวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุได้ถูกต้องแม่นยำ เพื่อลดขั้นตอนการค้นหายาและ
เวชภัณฑ์ใกล้หมดอายุ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) พิมฤทัย ประราชะ

(นางสาวพิมฤทัย ประราชะ)

ผู้ขอรับการประเมิน

(วันที่) ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๕

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) 2/m ngn

(นางบุญญวรรณ เต็งตระกูล)

(ตำแหน่ง) เกสัชกรชำนาญการพิเศษ (ด้านเภสัชกรรมคลินิก)

หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม

โรงพยาบาลหลวงพ่อวิศักดิ์ ชูตินุชโร อุติศ

(วันที่) ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๕

(ลงชื่อ) Ch

(นางกัณธิมา ชันยาวุฒิ)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลหลวงพ่อวิศักดิ์ ชูตินุชโร อุติศ

(วันที่) ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๕